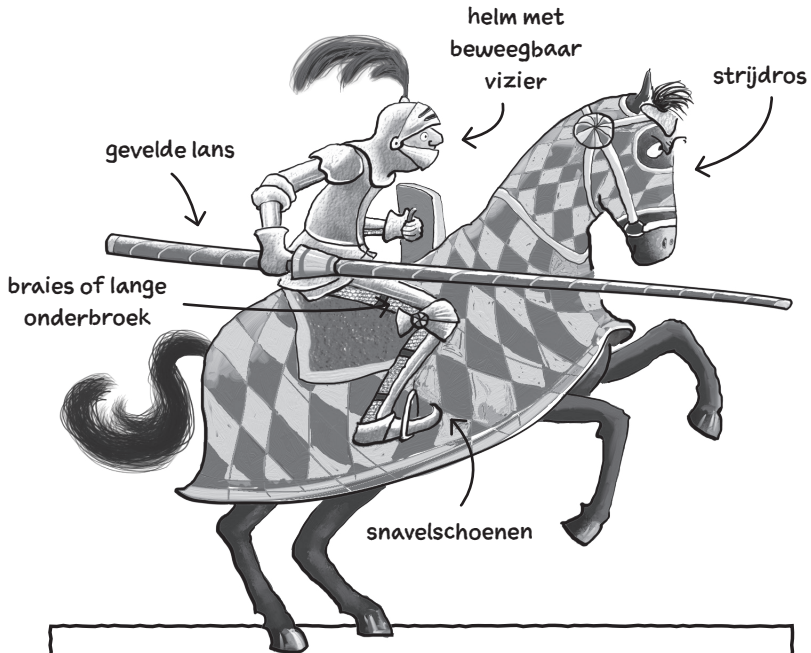

PROFESSOR

KLEINBREIN

Wonderlijke weetjes
en fascinerende feiten over de

RIDDERS

SARAH DEVOS met illustraties van HELEEN BRULOT

LANNOO

INHOUD

De middeleeuwen	8
1. Tijdlijn	8
2. Zo begon het	13
3. Het feodale stelsel	15
Echte ridders	21
1. Wie mocht ridder worden?	21
2. Page wordt schildknaap wordt ridder	26
3. Coole ridders	30
4. De code	36
Wapens & schilden	38
1. Woeste wapens	38
2. Wapenschilden	46
Het kasteel	49
1. Oude en minder oude kastelen	49
2. Delen van de donjon	54
3. Een dorpje op zichzelf	59

Wie werkt in het kasteel?	64
1. De baas...	64
2. ... en zijn gevolg	68
3. Wie woont waar?	71
Een doodgewone dag op het kasteel	74
1. Voor een kasteelheer	74
2. Voor een ridder	77
Vrouwen & kinderen eerst	81
1. En wat doen de vrouwen?	81
2. Kindertijd in de riddertijd	84
En mijn hobby's zijn...	86
1. Vrije tijd	86
2. Op jacht!	89
Ten aanval!	94
1. Wrede veldslagen: vechten op leven en dood	94
2. Bekende oorlogen	100

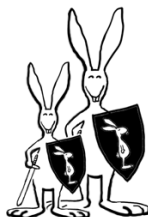
Toernooien & steekspelen	103
Bedevaarten & kruistochten	108
1. Op bedevaart	108
2. Kruistocht (maar niet in spijkerbroek)	111
't Is feest!	114
't Is voorbij..	120

DE MIDDELEEUWEN

VAN CA. 500 TOT CA. 1500

1. TIJDLIJN

Je kunt alleen ridder worden als je vader het ook is.

rond
800

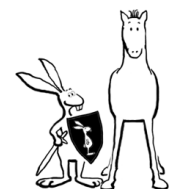
rond
1000

Je kunt pas ridder worden als je betovergrootvader, grootvader en vader ook ridder waren.

rond
1100

1066

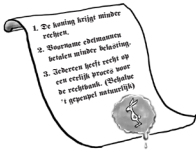
Iedereen kan ridder worden door een paard en wapens te kopen.

De slag bij Hastings

De Honderdjarige Oorlog

De Magna Carta

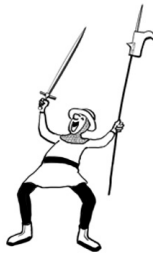

1215

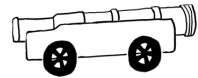
1302

1337-
1453

Ridder zijn is in deze tijd niet meer dan een erezaak.

Gulden-sporenslag

einde 15de eeuw

In dit ridderlijke boek lees je over het dagelijkse leven van stoere ridders en hun kompanen. We sommen de grootste middeleeuwse mijlpalen even voor je op:

Willem de
Veroveraar

1066

De slag bij Hastings

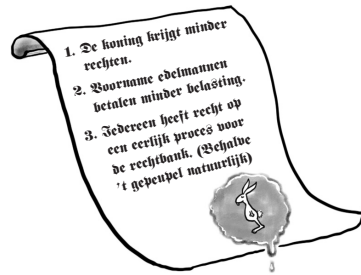
De Normandiërs (dat zijn Vikingen die een deel van Frankrijk veroverden) winnen de veldslag van Hastings, een plaatsje in Engeland. Dat doen ze onder leiding van Willem van Normandië, die zijn naam prompt verandert in Willem de Veroveraar.

1215

Magna Carta

Koning Jan Zonder Land ondertekent in Engeland de Magna Carta, een document waarmee hij erin toestemt minder macht te hebben als koning.

Door dit belangrijke
papiertje hoeven de rijke
leenmannen bijvoorbeeld
minder belasting te
betalen (en kunnen ze nog
rijker worden!).

1302
De Guldensporenslag
Vlaamse voetsoldaten
winnen tegen Franse
ridders te paard.

Karel VII

1337-1453

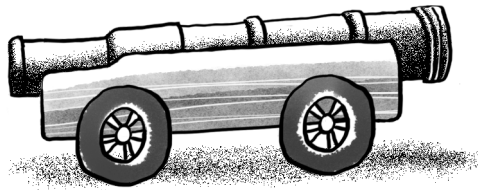
**De Honderdjarige
Oorlog**

Frankrijk en Engeland
blijven maar vechten.
Tussendoor leggen ze een
paar keer de wapens neer

(wapenstilstand heet dat), maar honderd jaar lang is het toch erg rumoerig in deze streken.

Einde vijftiende eeuw

Minder oorlogen, professionelere legers en soldaten met vuurwapens en kanonnen zorgen ervoor dat ridders te paard alsmaar minder belangrijk worden. Ridder zijn is in die tijd meer een erezaak. Kastelen verliezen aan belang en veel ervan raken in verval. Mensen willen inmiddels wel wat meer luxe en comfort dan de grote zaal van zo'n enorm, koud en kil kasteel. Met de stenen van de kastelen bouwen ze vaak andere gebouwen, zoals kazernes of gevangenissen.

Vanaf de achttiende eeuw

Mensen uit de achttiende eeuw vonden het idee van de middeleeuwse kastelen erg romantisch en charmant. Ze bouwden nieuwe kastelen in dezelfde stijl, maar met meer 'moderne' snufjes en comfort.

2. ZO BEGON HET

Kruistochten, gigantische, jarenlange oorlogen, plunderingen, wrede vechtpartijen... De middeleeuwen (circa 500-1500) waren ongelooflijk wild en heftig! Vind je het lastig om je daar iets bij voor te stellen? Denk dan even aan de ergste ruzie met je broer, zus of vriend(in). Vermenigvuldig dat tafereel met 1.041.760, gooi er nog wat wrede man-tegen-mangevechten bij, een portie flinke bloedvergieten *et voilà*, je komt een béétje in de buurt.

Yep... zo gruwelijk dus!

Het leven in de middeleeuwen was dus echt geen lolletje. Eigenlijk kon je in die tijd hooguit vier dingen zijn en dus doen:

HEER OF RIDDER

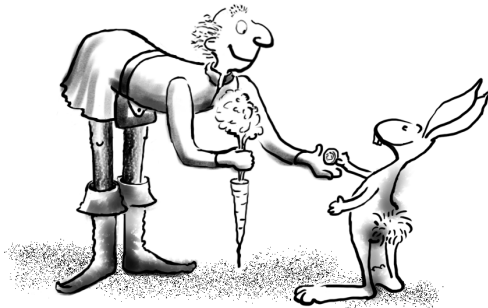
(= de adel): vechten

BOER: werken op
het land (zeg maar:
ploeteren)

**BISSCHOP OF
PRIESTER:** bidden

HANDELAAR
(= een soort
tussenklasse
die pas later
ontstond):
spullen kopen
en verkopen

Het was bijna onmogelijk om van klasse te
veranderen, hoe graag je ook zou willen. Je moest je
lot dragen zoals je het kreeg.

Wie arm of ziek was, probeerde een aalmoes te krijgen. Op meer dan een beetje liefdadigheid hoefde je immers echt niet te hopen in die harde tijd! De aalmoezenier verdeelde restjes eten en wat geld onder de arme en zieke mensen. Anders hadden ze helemaal niets.

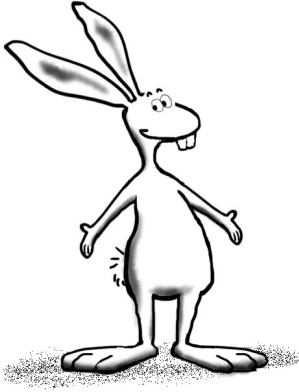
En alsof dat nog niet erg genoeg was, stelde ook het leven van gewone werkende mensen niet veel voor. Alleen als je héél veel geld had, kon je je lekker laten gaan en het ene feest na het andere organiseren. Maar de meeste middeleeuwers hadden een triest, troosteloos leventje. Je zou bijna denken: ‘gelukkig’ duurde dat ellendige leven meestal niet héél lang, middeleeuwers werden vaak niet ouder dan 45 jaar.

3. HET FEODALE STELSEL

Ken je Karel de Grote? Hij heerste ongeveer vanaf 800 en hij was een van de allerbelangrijkste koningen van de middeleeuwen. Hij was zo belangrijk dat hij zelfs ‘keizer van het Westen’ werd genoemd.

Maar niet alleen zijn naam was groot. Het land en het leger van Karel de Grote waren dat ook. Hij

verdeelde zijn gigantische rijk in kleinere delen. Zo'n deel noemde je een 'heerlijkheid'.

Aan het hoofd van elke heerlijkheid zette de koning een leenman, vaak een hertog of graaf. Zij werden ook wel vazallen genoemd en woonden in een kasteel.

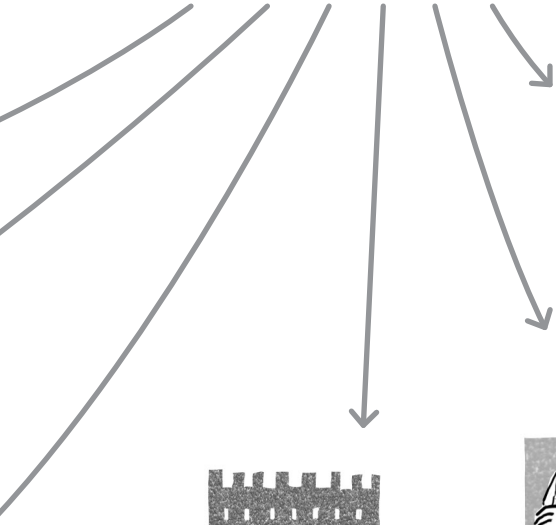
Karel de Grote

leenman (vazal)

heerlijkheid

www.lannoo.com

Registreer u op onze website en we sturen u regelmatig een nieuwsbrief met informatie over nieuwe boeken en met interessante, exclusieve aanbiedingen.

© Uitgeverij Lannoo nv, Tielt, 2016

Tekst: Sarah Devos

Vormgeving: Studio Lannoo

Illustraties: Heleen Brulot

Revisie: De Witregel

D/2016/45/352

NUR 212

978 94 014 3506 2

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch of op enige andere manier zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.